

OTSUS

02.03.2020 nr 5-5/2020-008

Koondumisele nr 4/2020 AS Framm / AS LASBET TOOTMINE loa andmine

1. Koondumine

21.02.2020 esitas AS Framm (registrikood 10349057) esindaja Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt sõlmisid Attigo Capital OÜ (registrikood 12983284), Aktsiaselts Lasbet (registrikood 10282347) ja AS Framm tütarettevõtja Teine Omandamise OÜ (registrikood 14423690) aktsiate müügilepingu. Lepingust tulenevalt kavatakse Teine Omandamise OÜ omandada Attigo Capital OÜ-lt 35% ja Aktsiaseltsilt Lasbet 26,25% äriühingu AS LASBET TOOTMINE (registrikood 11674061) aktsiakapitalist.

Tehingu tulemusena kuulub AS LASBET TOOTMINE koondumise teate esitanud ettevõtja Teine Omandamise OÜ kaudu AS-i Framm valitseva mõju alla konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses ning antud juhul on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 p 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 21.02.2020 ülalnimetatud koondumise teate saamise kohta teate väljaandes Ametlikud Teadaanded. Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

2. Koondumise osalised

KonkS § 20 punkti 2 järgi on koondumise osaliseks füüsiline isik või ettevõtja, kes omandab valitseva mõju ühe ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle.

KonkS § 20 punkti 4 järgi on koondumise osaliseks ettevõtja, kelle üle või kelle osa üle valitsev mõju omandatakse.

Seega on käesoleva koondumise osalisteks AS Framm ja AS LASBET TOOTMINE.

AS Framm on äriühing, mille aktsiad kuuluvad Betooni Investeeringute OÜ-le (58,2%), JMB Investeeringute OÜ-le (27,68%) ning väikeaktsionäridele (14,1%). Betooni Investeeringute OÜ osakapitalist kuulub 70% füüsilisele isikule R.K. (isikukood [...]) ja 30% füüsilisele isikule M.T. (isikukood [...]). AS-l Framm on 100%-line tütarettevõtja Teine Omandamise OÜ (registrikood 14423690), mis on käesoleva koondumise läbiviimiseks 06.02.2018 asutatud valdusühing.

Koondumise teate kohaselt on AS Framm keskendunud betoonvalmistoodete (seinaelemendid, vahelae õõnespaneelid, trepi- ja karkassielemendid) tootmisele, muu osa

tootmisest moodustavad sein- ja vundamendiplokid, sillutus- ja äärekivid ning betoonisegud (üldehitusbetoon, põrandabetoon, ilmastikukindel betoon, eribetoon). AS Framm äritegevus toimub kolmel erineval kinnistul Harjumaal, millest kaks asuvad Maardus ning üks Lagedil.

AS LASBET TOOTMINE on äriühing, mille aktsionärideks on koondumise eelselt Teine Omandamise OÜ (35%), Attigo Capital OÜ (35%) ja AS Lasbet (26,25%). Ülejäänud 3,75% aktsiakapitalist kuulub erinevatele eraisikutele. AS LASBET TOOTMINE tegeleb põhiliselt betoon- ja raudbetootodete tootmise ja müügiga Eestis, samuti Rootsis, Soomes ja Lätis. Lisategevusaladeks on vundamendi-, betooni- jm müüritööde teostamine; ehituslik insener-tehniline projekteerimine ja nõustamine; kaubavedu maanteel.

3. Õiguslik hinnang

3.1 Koondumise kontrolli kohaldamine

KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 6 000 000 eurot ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 2 000 000 eurot.

Koondumise osaliste eelmise majandusaasta käive Eestis oli kokku üle 6 000 000 euro ja koondumise osaliste Eesti käive eraldi ületas nimetatud perioodil 2 000 000 eurot, mistõttu kuulub nimetatud koondumine KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

3.2 Kaubaturud

KonkS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006 määruse nr 69 Koondumise teate esitamise juhendi (edaspidi juhend) § 8 lg 3 punkti 1 kohaselt on horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ja koondumine tekitab vähemalt 15-protsendilise ühise turuosa. Sama paragrahvi lõike 3 punkti 2 kohaselt on vertikaalselt mõjutatud kaubaturuks iga kaubaturg, kus tegutseb üks või mitu koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat, mis eelneb või järgneb kaubaturule, kus tegutseb mõni teine koondumise osaline või temaga samasse kontserni kuuluv ettevõtja, ning kus mõne osalise individuaalne turuosa või osaliste ühine turuosa on vähemalt 25%, olenemata sellest, kas nad on tegelikult müüja ja ostja suhetes või mitte.

Koondumise teate kohaselt tekib koondumise osaliste äritegevuses horisontaalne kattuvus betoonist ehitustoodete tootmisel ja müügil, täpsemalt seinaelementide, vahelae õõnespaneelide, trepi- ja karkassielementide (kokku edaspidi betoonelementid) tootmisel ja müügil, mis moodustab kogu müügitulust AS-il Framm ligikaudu 57%¹ ja AS-il LASBET TOOTMINE ligikaudu 82%². AS-i Framm müügitulust ligikaudu 38% moodustab sillutis-

¹ 2018 majandusaasta aruande kohaselt

² 2018 majandusaasta aruande kohaselt

ja äärekivide, seina- ja vundamendiplokkide ning betoonsegude tootmine ja müük, mis ei ole kattuv AS-i LASBET TOOTMINE tegevustega. AS-i LASBET TOOTMINE müügitulust ligikaudu 12% moodustab transporditeenuste ja projekteerimisteenuste osutamine ning müüritööde teostamine, mis ei kattu AS-i Framm tegevustega. Koondumise osaliste hinnangul on kaubaturust tootegruppide põhise ülevaate saamiseks saadaolevaks andmekoguks Eesti Ehitusmaterjalide Tootjate Liidu (edaspidi EETL) statistika, mis aga ei kajasta kogu kaubaturu ulatust, vaid ainult liikmete³ andmeid.

Nimetatud EETL statistilisi andmeid aluseks võttes on koondumise osaliste osakaalu hinnatud otseselt koondumisega seotud tegevusaladel, st arvestades vaid betoonelementide tootmise ja müügi tegelevate (ehk koondumise osaliste otseste konkurentide) EETL liikmete näitajaid. Selliseid liikmeid on kuus ning 2018. aastal moodustas nende käive betoonelementide tootmise ja müügi osas ligikaudu 90,9 miljonit eurot. AS-i Framm käive moodustas ligikaudu 11,0 miljonit eurot ja AS-i LASBET TOOTMINE käive ligikaudu 13,7 miljonit eurot ning seega kujunes koondumise osaliste ühiseks osatähtsuseks betoonelementide tootmisel ja müügil Eestis ligikaudu 27,2%.

Samuti on koondumise teate esitaja hinnanud koondumise osaliste osakaalu betoonist ehitustoodete tootmise ja müügi valdkonnas üldiselt, kasutades 15-e suurema ettevõtja 2018. majandusaasta aruannete EMTAK koodide 2361 ja 23611 (betoonist ehitustoodete tootmine) põhised müügitulusid. Nende käibed kokku olid 2018. aastal ligikaudu 140,0 miljonit eurot, millest AS-i Framm käive moodustas ligikaudu 11,2 miljonit eurot ja AS-i LASBET TOOTMINE käive moodustas ligikaudu 15,1 miljonit eurot. Seega kujunes koondumise osaliste ühiseks osatähtsuseks betoonist ehitustoodete tootmise ja müügi valdkonnas ligikaudu 18,8%.

Kuna koondumise osaliste ühine turuosa betoonelementide ning betoonist ehitustoodete tootmisel ja müügil moodustas 2018. aastal üle 15%, on tegemist horisontaalselt mõjutatud kaubaturuga juhendi tähenduses. Geograafiliselt vaadeldakse konkurentsiolukorda betoonelementide ning betoonist ehitustoodete tootmise ja müügi kaubaturul Eestis.

Käesoleva koondumise puhul ei ole koondumise osaliste tegevustes vertikaalseid seoseid ega teki vertikaalselt mõjutatud kaubaturge juhendi tähenduses.

3.3 Hinnang koondumisele

KonKS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiamet koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnemise kaudu.

KonKS § 13 lg 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi olemasolu eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevale ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

AS-i Framm ja AS-i LASBET TOOTMINE ühine osakaal betoonist ehitustoodete tootmise ja müügi valdkonnas üldiselt Eestis oli 2018. aastal alla 20% ning betoonelementide tootmisel ja müügil alla 30%.

³ <http://www.eetl.ee/et/betoon/liikmed>

Konkurentsiamet on seisukohal, et käesolev koondumine ei mõjuta märkimisväärselt konkurentsiolukorda betoonelementide ega betoonist ehitustoodete tootmisel ja müügil Eestis, sest ka koondumise järgselt tegutsevad nimetatud kaubaturul mitmed ettevõtjad ning kaubaturul toimib konkurents. Suuremate betoonelementide tootjatena tegutsevad näiteks Aktsiaselts E-Betoonelement, OÜ TMB Element, AS Muuga Betoonelement, Aktsiaselts BETONEKS, kellele lisaks tegutsevad betoonelementide tootjatena veel mitmed ettevõtjad (Mammut Element OÜ, Marsalis Element OÜ, Aktsiaselts NARVA-BARK, Aktsiaselts SWETRAK, Osühing Rakvere Betoon, aktsiaselts AS VMT Betoon, Võru Betoon OÜ jne).

Eeltoodule tuginedes on Konkurentsiamet seisukohal, et käesoleva koondumise tulemusena ei muutu kaubaturu struktuur sellisel viisil, mis kahjustaks oluliselt konkurentsi. Samuti ei tekita ega tugevda käesolev koondumine turgu valitsevat seisundit KonkS § 13 lg 1 tähenduses. Seega ei esine käesoleva koondumise puhul KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1 otsustab Konkurentsiamet

anda luba AS Framm ja AS LASBET TOOTMINE koondumisele.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

KonkS § 27 lg 6¹ kohaselt peavad koondumise osalised koondumise jõustama kuue kuu jooksul koondumiseks loa andmise otsuse kehtima hakkamisest arvates. Konkurentsiamet võib koondumise osalise põhjendatud taotluse alusel seda tähtaega ühe korra pikendada kuni ühe aastani.

/allkirjastatud digitaalselt/

Kristel Rõõmusaar
Konkurentsitenistuse juhataja – peadirektori asetäitja

Konkurentsiameti 02.03.2020 otsuse nr 5-5/2020-008 äraakiri on samane originaaliga. Äraakirjast on välja jäetud ärisaladused, vastavad kohad on tekstis tähistatud nurksulgudega.

/Svetlana Ljutova/ 03.03.2020